

V ŚWIATOWY KONGRES FILOZOFII CHRZEŚCIJAŃSKIEJ (KUL, 20-25.08.1996)

Polska była w ostatnim czasie miejscem ważnych wydarzeń w dziedzinie życia filozoficznego. We wrześniu 1995 r. odbył się na Uniwersytecie Toruńskim im. Mikołaja Kopernika VI Polski Zjazd Filozoficzny, zorganizowany przez Komitet Nauk Filozoficznych Polskiej Akademii Nauk. Zjazd trwał 5 dni (5-9.09.) i zgromadził prawie 800 uczestników. Drugim wielkim wydarzeniem na polu filozofii był V Światowy Kongres Filozofii Chrześcijańskiej. Odbył się on w dniach 20-25 sierpnia 1996 r. w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Został zorganizowany przez Wydział Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz World Union of Catholic Philosophical Societies. Wiodący temat Kongresu brzmiał: „Freedom in Contemporary Culture – Wolność w kulturze współczesnej” Kongres zgromadził filozofów, myślicieli z 27 krajów świata.

Na ręce siostry prof. Zofii Zdybickiej, dziekana Wydziału Filozofii KUL, skierował Ojciec Święty Jan Paweł II z okazji Kongresu specjalny list. Czytamy w nim m.in. słowa: „Intelektualiści, zwłaszcza filozofowie, są powołani w szczególny sposób do tego, by zgłębiać prawdę o ludzkiej wolności i przez to przyczyniać się do odpowiedzialnego korzystania z niej i budowania «kultury wolności»” Nieco dalej zauważa, że „w kulturze współczesnej nastąpiło wyeksponowanie roli wolności przy jednoczesnym umniejszaniu roli prawdy, zwłaszcza prawdy obiektywnej na

korzyść prawdy, której twórcą jest człowiek, aż do odmówienia prawdzie jakiegokolwiek znaczenia, a nawet uznania jej roli za ograniczającą człowieka. W dziedzinie niezmiernie ważnych relacji między wolnością i prawdą oraz wolnością i dobrem istnieje w myśli współczesnej zakłócenie, które może mieć katastrofalne skutki dla obecnej i przyszłej kultury. Oderwana od prawdy i dobra wolność staje się bowiem zagrożeniem dla człowieka, bytu osobowego, a więc zdolnego do poznania prawdy i w sposób świadomy i wolny spełniającego się poprzez dobre czyny. Wolność człowieka jest wolnością ku dobru”

Powyższe słowa Jana Pawła II zawierają kwintesencję dzisiejszego problemu wolności. Były one odczytane w auli Uniwersytetu w ramach przemówień wstępnych przez ks. abpa Józefa Kowalczyka, nuncjusza apostolskiego w Polsce. Wcześniej w kościele akademickim Mszę św. koncelebrowaną z homilią w języku francuskim sprawował ks. kard. Józef Glemp, Prymas Polski.

Oficjalnego otwarcia Kongresu dokonał ks. prof. dr hab. Stanisław Wielgus, rektor Uniwersytetu. W swojej mowie stwierdził m.in.: „Piąty Światowy Kongres Filozofii Chrześcijańskiej, poświęcony wolności we współczesnej kulturze, odbywa się w Polsce, w tym kraju, w którym od dwustu lat wolność traktowano powszechnie jako wartość cenniejszą nie tylko od chleba, lecz nawet od życia” Wykład inauguracyjny na temat „Natura ludzkiej wolności” wygłosił o. prof. M. A. Krąpiec, czołowy przedstawiciel Filozoficznej Szkoły Lubelskiej.

Struktura następnych czterech dni kongresowych była następująca: z wyjątkiem dnia drugiego, w którym miały miejsce dwie sesje generalne w Auli Uniwersyteckiej, w pozostałe dni, każdego przedpołudnia wygłaszano zwykle 4 wykłady na sesjach generalnych, zaś po południu miały miejsce wykłady w sekcjach tematycznych, których było sześć: I. Dawne i współczesne koncepcje wolności; II. Wolność – moralność – prawo; III. Wolność – społeczeństwo – polityka; IV. Wolność – nauka; V. Wolność – kultura – wychowanie; VI. Wolność – religia. Sekcję siódmą tworzyli uczestnicy, którzy posługiwali się językiem polskim. Miała ona charakter wielotematyczny. Na wykładach plenarnych oraz sekcyjnych posługiwano się trzema językami kongresowymi: angielskim, francuskim i niemieckim. Wykłady na sesjach plenarnych wygłaszali znani filozofowie doby współczesnej, z różnych kontynentów świata, m.in: R. Buttiglione, J. Seifert, A. Scola, M. Schooyans, P. van Inwagen, B. Mondin, G. Reale, G. E. Ponferrada, V. Possenti, G. Cottier, A. Rauscher, J. Ladriere i inni. Z polskich myślicieli, oprócz wyżej wymienionego o. prof. M. A. Krąpca, na sesjach plenarnych wystąpili jedynie: ks. prof. Tadeusz Styczeń i prof. Władysław Stróżewski. Inni mieli wykłady lub komunikaty w ramach spotkań sekcyjnych.

Bardzo dobrą stroną Kongresu była możliwość wymiany myśli. Stosunkowo dużo czasu na dyskusję przeznaczano zarówno na sesjach plenarnych, jak i na spotkaniach w sekcjach tematycznych.

Uczestnicy Kongresu byli przyjęci przez władze miasta i województwa w ratuszu lubelskim oraz mogli uczestniczyć we wspólnej modlitwie na terenie byłego obozu zagłady w Majdanku. Codziennie była także sprawowana liturgia w języku łacińskim dla gości Kongresu w kościele akademickim. Kongres zakończyła Msza św.

sprawowana w kościele akademickim przez ks. rektora KUL z homilią ks. prof. Andrzeja Szostka.

Zamykając tę krótką relację z ważnego wydarzenia, jakim był V Światowy Kongres Filozofii Chrześcijańskiej, należy stwierdzić, iż na przestrzeni ostatnich dziesiątków lat rzeczywiście było to szczególne spotkanie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Lubelski Kongres stworzył możliwość zobaczenia i posłuchania znakomitych ludzi, którzy uprawiają dziś filozofię chrześcijańską w różnych ośrodkach naukowych świata, a równocześnie był okazją do zaprezentowania naszej polskiej filozofii, zwłaszcza filozofii ośrodka lubelskiego, tymże gościom z zagranicy. Stało się to możliwe m.in. dzięki zastosowaniu języków kongresowych.

W sumie Kongres na pewno przyczynił się do głębszego zrozumienia wolności we współczesnej kulturze, w której żyjemy i którą współtworzymy. Kongres odbył się u kresu drugiego tysiąclecia chrześcijaństwa, kiedy prawidłowe rozumienie wolności jako syntezy prawdy i dobra, będącego istotnym sposobem osobowego działania, jest szczególnie pożądane, by człowiek nie uległ nowym zniewoleniom, ale by mógł budować w nadchodzącym stuleciu i tysiącleciu cywilizację godną człowieka, prawdziwą kulturę wolności.

ks. Ignacy Dec